MOSINA

BURMISTRZ GMINY MOSINA

Mosina, 23 marca 2022 r.

Rada Miejska w Mosinie
wpł. dnia 24.03.2022 r.
Nr sprawy .....

BR.0012.1.20.2022

Pani Elżbieta Jarecka
Przewodnicząca Komisji Ochrony
Środowiska, Planowania
Przestrzennego i Bezpieczeństwa

Szanowna Pani Przewodnicząca

Odpowiadając na zaproszenie z dnia 16.03.2022 r. do udziału w posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska, Planowania Przestrzennego i Bezpieczeństwa przekazuję w załączeniu wyciąg z Programu Ochrony Środowiska dla gminy Mosina na lata 2019 – 2022 opisujący stan gospodarki wodnej oraz planowane działania na terenie gminy w obszarze gospodarowania wodami.

z poważaniem

Z up. Burmistrza
Adam [illegible]
Zastępca Burmistrza

Otrzymują:
1. Adresat
2. a/a

Sprawę prowadzi:
Radosław Łucka – Kierownik
Referat Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa
Tel. 61 10-18-245

5.3.4. Analiza SWOT

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	
Silne strony	**Słabe strony**
• Brak przekroczeń poziomów promieniowania PEM, na obszarach wiejskich województwa wielkopolskiego.	• Brak badań poziomów promieniowania PEM na terenie Gminy, • Lokalizacja masztów telefonii komórkowej na terenie Gminy.
Szanse	**Zagrożenia**
• Badania poziomów PEM na terenie gminy, • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego źródeł promieniowania PEM,	• Umieszczanie nowych źródeł PEM w pobliżu już istniejących co może spowodować spotęgowanie efektu wytwarzanych pól.

5.4. Gospodarowanie wodami

5.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe

Obszar Gminy Mosina leży w zlewniach następujących rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP)

Tabela 13. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze Gminy Mosina.

Kod JCWP	Nazwa JCWP
LW10138	Łódzko-Dymaczewskie
LW10141	Góreckie
RW60000185699	Kanał Mosiński od Żydowskiego Rowu do ujścia
RW6000161856969	Samica Stęszewska
RW600017185572	Dopływ z gaj. Czmoń
RW600017185589	Kanał Szymanowo-Grzybno
RW600017185694	Olszynka
RW600020185749	Kopel od Głuszynki do ujścia
RW60002118573	Warta od Pyszącej do Kopli
RW60002118579	Warta od Kopli do Cybiny

źródło: Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju, Warszawa, 2016.

Rysunek 17. JCWP na tle Gminy Mosina.

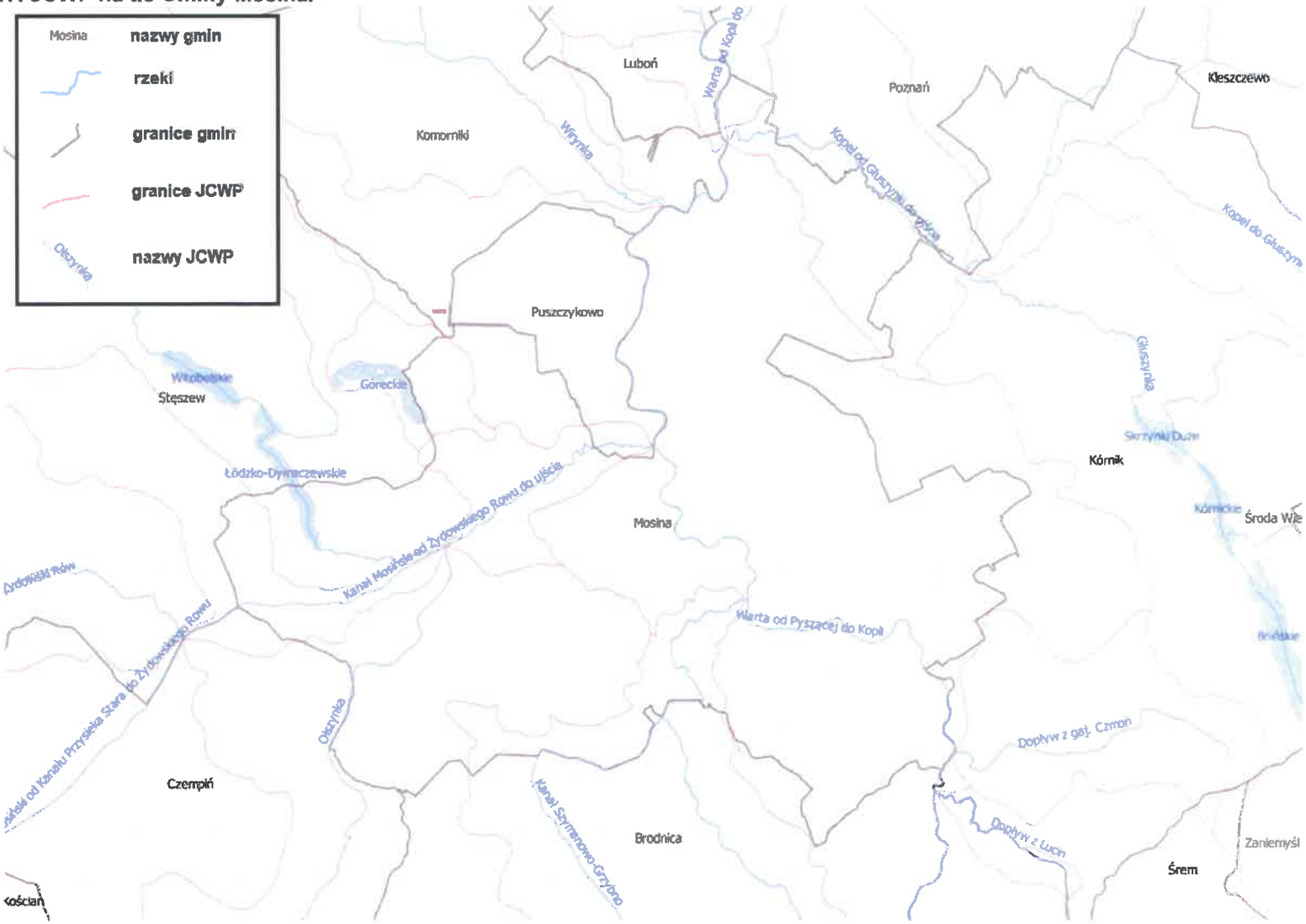

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP.

5.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne

Gmina Mosina znajduje się w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 60. Ich położenie przedstawiono poniżej.

Rysunek 18. Gmina Mosina na tle JCWPd nr 60.

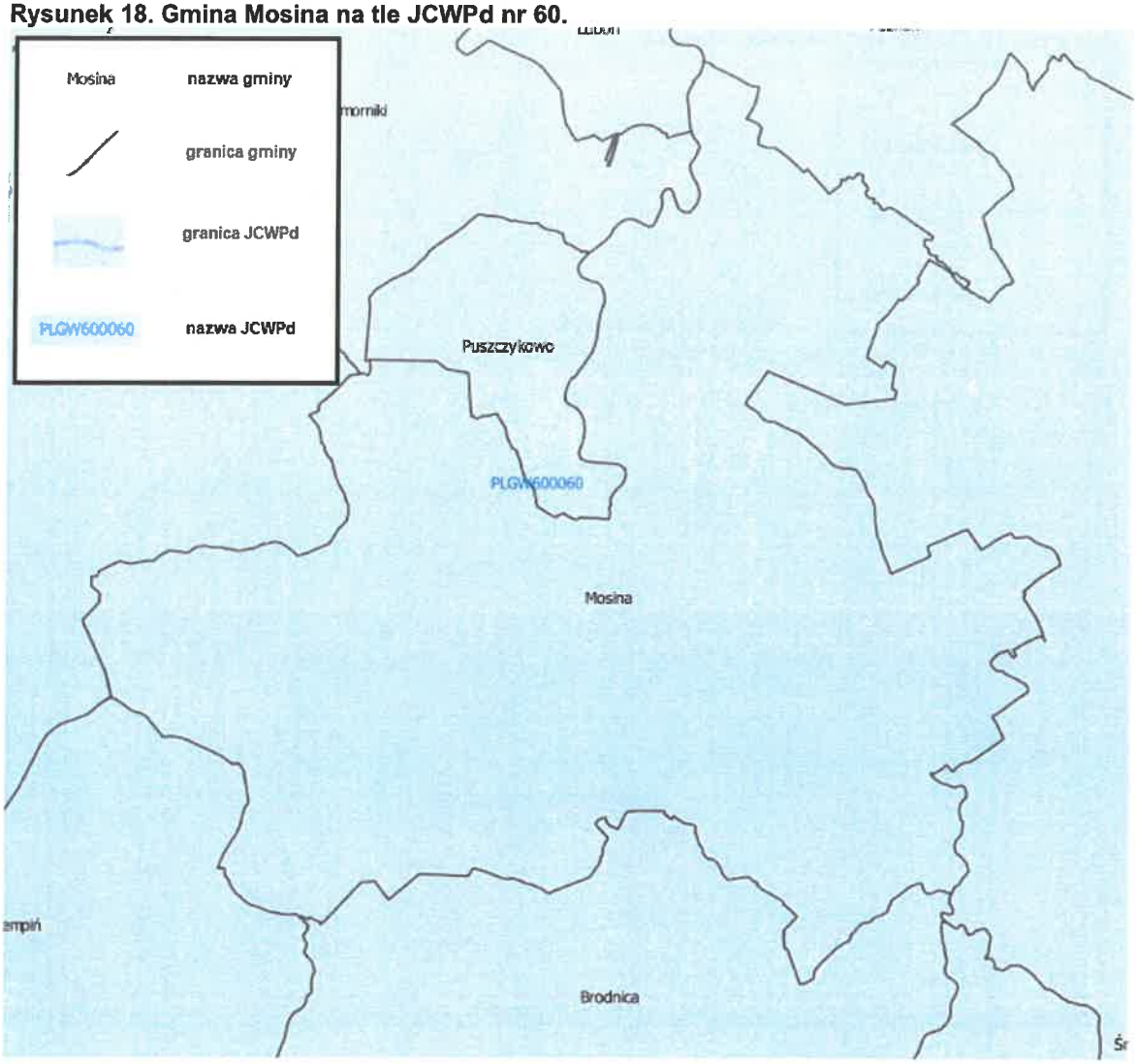

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP.

Informacje na jego temat znajdują się w poniższych tabelach.

Tabela 14. Charakterystyka JCWPd nr 60.

Powierzchnia	3 817,5 km²
Region	Warty
Województwo	Wielkopolskie
Powiaty	gnieźnieński, grodziski, kościański, M. Poznań, poznański, międzychodzki, nowotomyski, obornicki, szamotulski, średzki, wągrowiecki, wrzesiński, śremski
Głębokość występowania wód słodkich	od 0,5 do 200 m

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Gmina Mosina leży w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- GZWP nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska",
- GZWP nr 150 „Pradolina Warszawa Berlin (Koło-Odra)".

Rysunek 19. GZWP na tle Gminy Mosina.

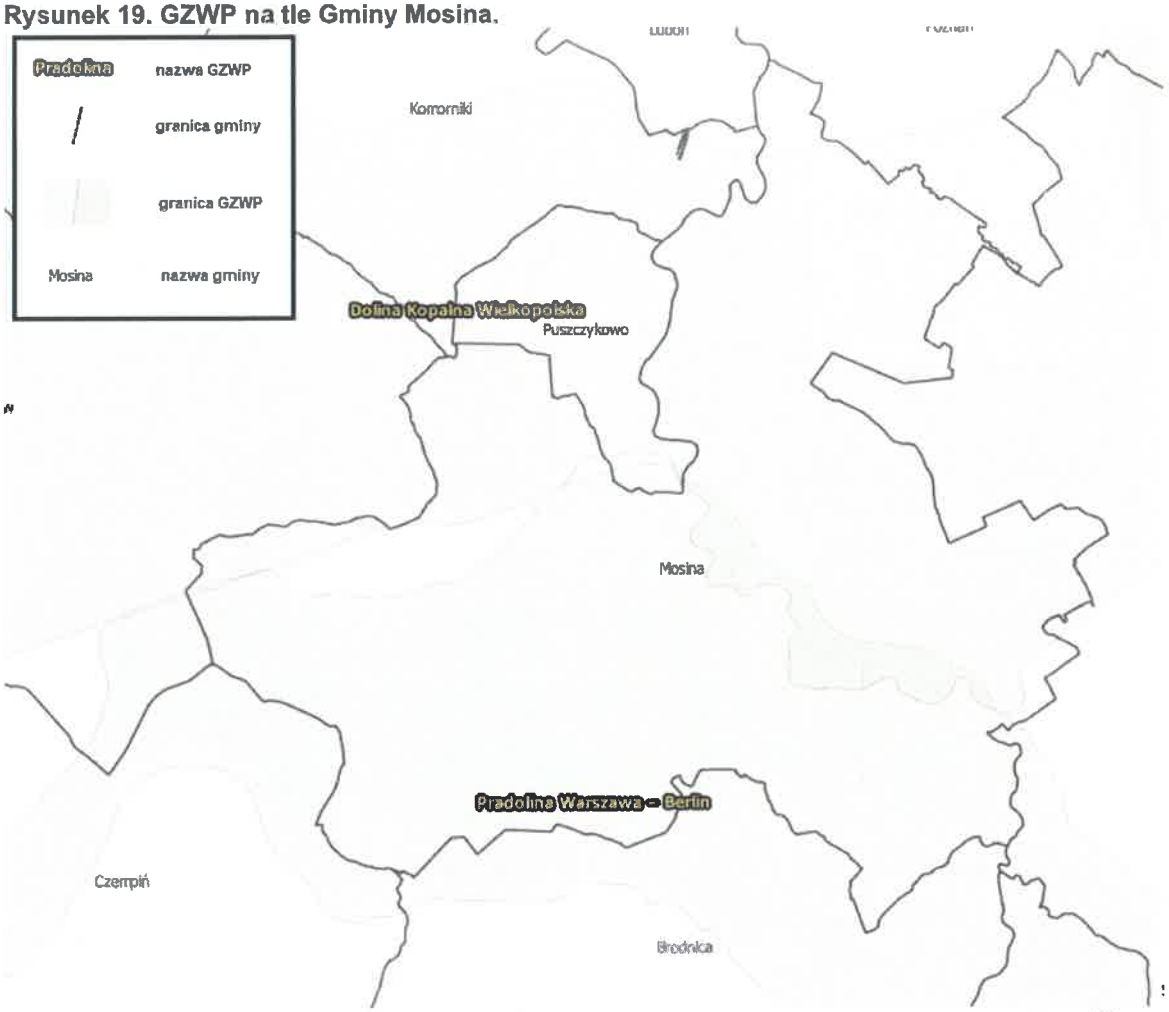

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP.

Obszary zagrożone powodzią oraz podtopieniami

Zgodnie z danymi Państwowej Służby Hydrologicznej na terenie gminy Mosina występują obszary zagrożone powodziami oraz podtopieniami.

Rysunek 20. Mapa zagrożenia powodziowego Gminy Mosina.

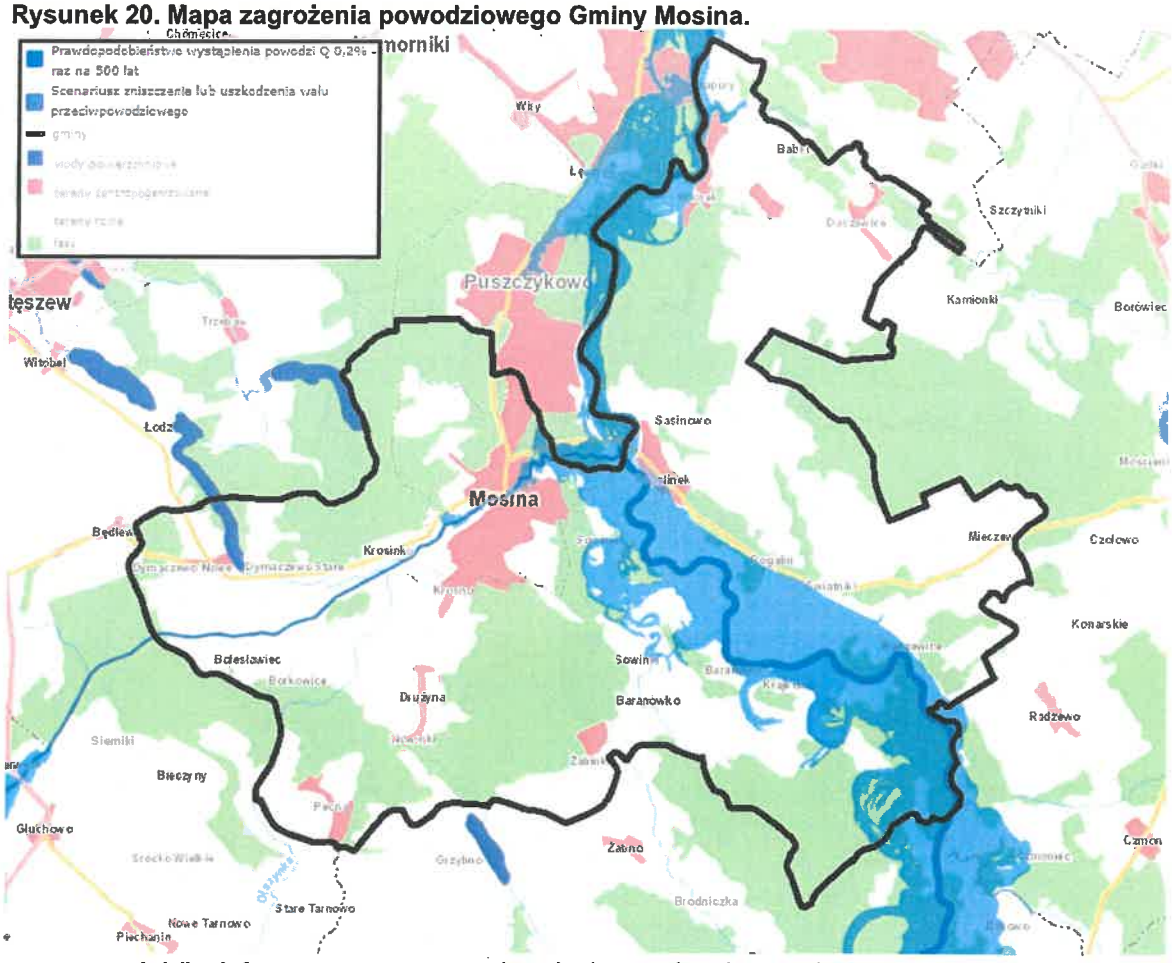

źródło: Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami

Rysunek 21. Obszar zagrożone podtopieniami na terenie Gminy Mosina.

źródło: www.epsh.pgi.gov.pl

Susza

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Ze względu na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wyróżnia się kolejne etapy rozwoju suszy:

- Susza meteorologiczna - określana jako okres trwający na ogół od miesięcy do lat, w którym dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia;
- Susza rolnicza - definiowana jako okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie;
- Susza Hydrologiczna - odnosząca się do okresu, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych;

- Susza w sensie gospodarczym - będącą skutkiem wymienionych procesów fizycznych odnoszącą się do zagadnień ekonomicznych w obszarze działalności człowieka dotkniętego suszą. [7]

Rysunek 22. Hierarchizacja gmin ze względu na narażenie na skutki suszy w regionie wodnym Warty.

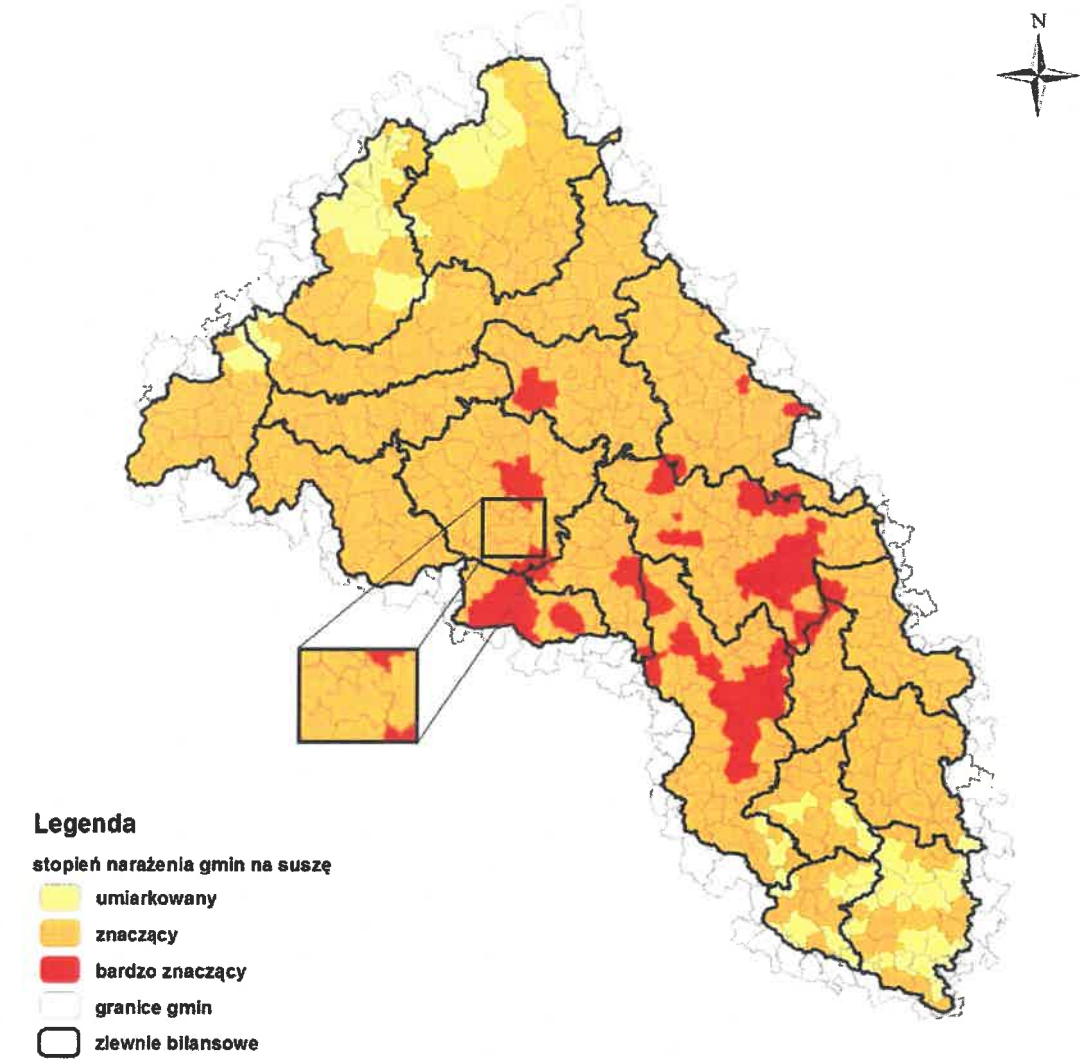

źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty"

Jak wynika z powyższej mapy, Gmina Mosina, jest narażona na zjawisko suszy w stopniu znaczącym.

[7] www.posucha.imgw.pl

5.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe

Stan rzek

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa wodnego, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną jest Jednolita Część Wód (JCW). Jednolite części wód dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd). Informacje na temat stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Mosina, opracowane na podstawie Aktualizacji Programu Wodno-Środowiskowego Kraju, zebrano w tabeli.

Tabela 15. Stan JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Mosina.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód	status	Zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych
LW10138	Łódzko-Dymaczewskie	-	-	-	naturalna	zagrożona
LW10141	Góreckie	słaby	dobry	zły	naturalna	zagrożona
RW60000185699	Kanał Mosiński od Żydowskiego Rowu do ujścia	słaby	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW6000161856969	Samica Stęszewska	słaby	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona
RW600017185572	Dopływ z gaj. Czmoń	poniżej dobrego	poniżej dobrego	zły	naturalna	niezagrożona
RW600017185589	Kanał Szymanowo-Grzybno	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW600017185694	Olszynka	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW600020185749	Kopel od Głuszynki do ujścia	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	naturalna	zagrożona
RW60002118573	Warta od Pyszącej do Kopli	słaby	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW60002118579	Warta od Kopli do Cybiny	umiarkowany	dobry	zły	silnie zmieniona	zagrożona

źródło: Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju, Warszawa, 2016.

Zgodnie z Aktualizacją Programu Wodno-Środowiskowego Kraju dla JCWP zostały wyznaczone cele środowiskowe. Zebrano je w tabeli.

Tabela 16. Cele środowiskowe dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na obszarze Gminy Mosina.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Cele środowiskowe	
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
LW10138	Łódzko-Dymaczewskie	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
LW10141	Góreckie	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
RW60000185699	Kanał Mosiński od Żydowskiego Rowu do ujścia	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
RW6000161856969	Samica Stęszewska	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
RW600017185572	Dopływ z gaj. Czmoń	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
RW600017185589	Kanał Szymanowo-Grzybno	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
RW600017185694	Olszynka	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
RW600020185749	Kopel od Głuszynki do ujścia	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
RW60002118573	Warta od Pyszącej do Kopli	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieku istotnego - Warta w obrębie JCWP	dobry stan chemiczny
RW60002118579	Warta od Kopli do Cybiny	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieku istotnego - Warta w obrębie JCWP	dobry stan chemiczny

źródło: Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju, Warszawa, 2016.

5.4.4. Jakość wód - wody podziemne

Informacje na temat stanu jakości wód podziemnych JCWPd nr 60 przedstawiono także w poniższej tabeli.

Tabela 17. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd nr 60.

Kod JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
PLGW600060	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

źródło Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju, Warszawa, 2016.

Zgodnie z Aktualizacją Programu Wodno-Środowiskowego Kraju, opracowaną w roku 2016, dla JCWPd nr 60 zostały wyznaczone następujące cele środowiskowe:

- Dobry stan chemiczny,
- Dobry stan ilościowy,
- Jakość wody do spożycia nie powinna ulegać pogorszeniu.

Na terenie Gminy Mosina, znajduje się punkt monitoringu wód podziemnych. Zlokalizowany jest w miejscowości Pecna. Wyniki badań jakości wód podziemnych zebranych w tym punkcie, w roku 2017, przedstawiono poniżej.

Tabela 18. Wyniki badań wód podziemnych w miejscowości Pecna w 2017 roku.

Miejscowość	JCWPd	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m]	Zwierciadło wody	Użytkowanie terenu	Klasa wg. wskaźników nieorganicznych (wartości średnie)	Klasa wg. wskaźników organicznych	Klasa surowa dla wartości średnich	Klasa końcowa dla wartości średnich
Pecna	60	3,10	swobodne	Zabudowa wiejska	IV	I	IV	IV

źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu

5.4.5 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze).

Planowane działania maja na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego a także opracowania metod ograniczających prawdopodobieństwo wystąpienia suszy .

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki wodnej można zaliczyć wszelkiego rodzaju wycieki ścieków i awarie sieci kanalizacyjnej powodujące zanieczyszczenie środowiska

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarowania wodami powinny dotyczyć zagadnień takich jak: racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona wód przed zanieczyszczeniami oraz zwiększenie świadomości na temat wpływu rolnictwa na stan wód.

Monitoring środowiska

Monitoring wód powierzchniowych w Województwie Wielkopolskim prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu (wraz z delegaturami). W ramach monitoringu prowadzone są badania wód rzecznych oraz jeziornych. Wykonawcą monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna (PSH). Kontrolą sytuacji hydrologicznej zajmuje się również Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania
			2019	2020	2021	2022	2023-2026	razem	
	Monitoring poziomów hałasu	M - WIOŚ w Poznaniu	W ramach działalności WIOŚ						Środki własne
	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	W – Gmina Mosina, jednostki samorządów terytorialnych	Zadanie ciągłe						Środki własne, WFOŚiGW. NFOŚiGW
Pola elektromagnetyczne	Wprowadzenie do Miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów uwzględniających ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	W – Gmina Mosina	W ramach działalności GM						Środki własne
	Ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych	W – Gmina Mosina	W ramach działalności GM						Środki własne
	Monitorowanie poziomów PEM na terenie Gminy Mosina	M - WIOŚ w Poznaniu	W ramach działalności WIOŚ						Środki własne
	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	W – Gmina Mosina M – placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe						Środki własne, WFOŚiGW. NFOŚiGW
Gospodarowanie wodami	Konserwacja rzek, kanałów, rowów melioracyjnych	W – Gmina Mosina, właściciele nieruchomości, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zależne od potrzeb						Środki własne, WFOŚiGW. NFOŚiGW
	Zwiększenie retencji wodnej poprzez inwestowanie w „zieloną" i „niebieską" infrastrukturę	W – Gmina Mosina, właściciele nieruchomości	Zależne od potrzeb						Środki własne, WFOŚiGW. NFOŚiGW

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)						Źródła finansowania
			2019	2020	2021	2022	2023-2026	razem	
	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych	W – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zależne od potrzeb						Środki własne, WFOŚiGW. NFOŚiGW
	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów zagrożenia powodziowego	W – Gmina Mosina	W ramach działalności GM						Środki własne
	Przywrócenie ciągłości ekologicznej rzek oraz rewitalizacji ich dolin	W – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zadanie ciągłe						Środki własne, WFOŚiGW. NFOŚiGW
	Działania edukacyjne oraz akcje promujące oszczędzanie wody	W – Gmina Mosina M – placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe						Środki własne, WFOŚiGW. NFOŚiGW
	Edukacja rolników w zakresie ochrony wód	W – Gmina Mosina M – WODR. placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe						Środki własne, WFOŚiGW. NFOŚiGW
	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych	M - WIOŚ w Poznaniu	W ramach działalności WIOŚ						Środki własne
	Działania edukacyjne i promocyjne, upowszechniające wiedzę na temat ochrony wód	W – Gmina Mosina, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie M – placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe						Środki własne, WFOŚiGW. NFOŚiGW